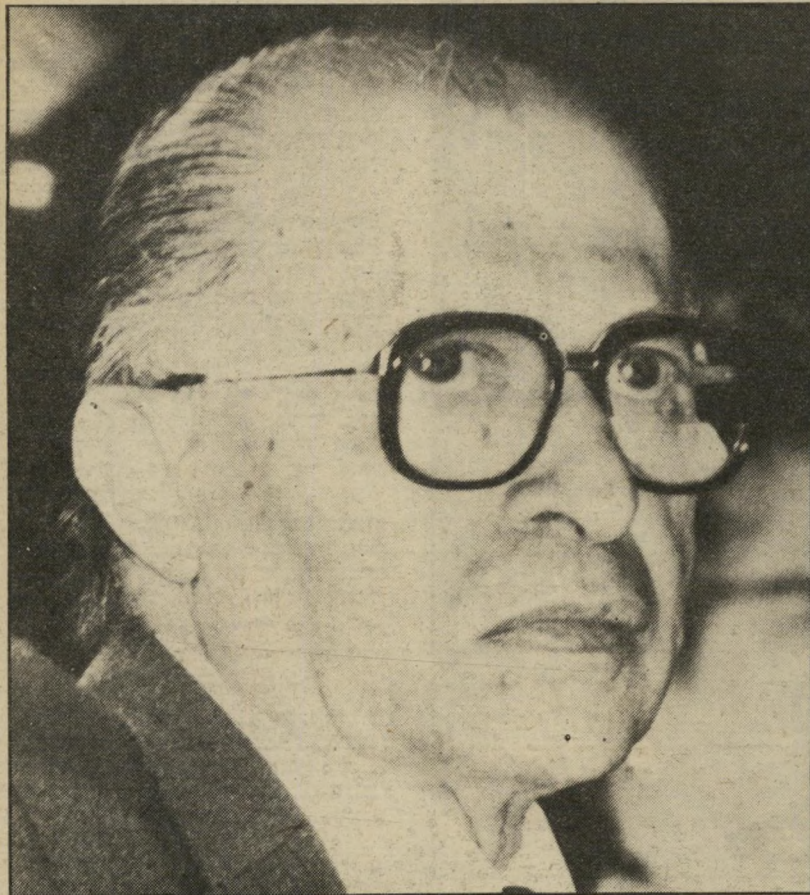

המצב המתואר בקטע האחרון כבר חורג, לדעת פסיכיאטרים רבים, מתחומי הדיכאון הנברוטי. ומהווה דיכאון פסיכוטי.
תמונה זו יכולה להתאים לפחות בחלקה למצבו של בגין — כלומר, לתת מקום להשערה שהוא סובל מדיכאון תגובתי נברוטי חמור ביותר, המחייב אישפוז, ויש בו סכנה של התאבדות.
על צורת ההתפתחות של דיכאון זה אומר קולמן:
"כל אחד מאיתנו סובל לפעמים מעצבות, ועלול להיות מדוכא מאוד כאשר מת אדם היקר לנו, או כעיקבות אכזבה באהבה, תאונה, כישלון מיקצועי או הרגשות של אשמה, בגלל כישלון או תשוקות או התנהגות בלתימוסרית. תגובות דיכאוניות נברוטיות מופיעות אצל אישיות שיש לה נטייה קודמת להפריז במצבייחץ כאלה, ושחסרה לה מידה רגילה של גמישות ויכולת להתגבר."
"באופן טיפוסי, אצל האדם הדיכאוני הנברוטי יש מחסור בכוחהאגו, יחד עם התפתחות נוקשה של

שעויותו בביתו, לרוב לבדו. הוא שוכב על המיטה, כשהוא מוקף בערבוביה של ספרים ועיתונים שאינו קורא בהם, ובוהה. אין הוא מתגלח.
עד כמה שרוע — ורבר אינו בטוח — הוא מסוגל לתפקד מבחינה גופנית ולדאוג לצרכיו הגופניים המידיים. הוא גם עונה לפעמים לטלפון ומסוגל להגייד כמה דברים.

מאיגרא ומא לבידא עמיקתא: בגין במיטבו, במצב של אויכוריה, ובמצב של אדישות ודיכאון השנה

המצפון ונטייה לריגשיאשמה. כדרך כלל יש גם נטייה להפנמה ושינויים חדים במצביההרוח. לחץ מוגבר יכול לשבור אדם אשר מידתההתאמה שלו לקוייה ממילא.
"....רוח האנשים הסובלים מדיכאון תגובתי יכולים לתאר את המצב הטראומטי שהביא לדיכאון, אך אינם יכולים להסביר את תגובתהיהתיר שלהם עליו.
"תרופות נגד דיכאון, אמצעים מסייעים ופסיכותראפיה קצרת-טווח יכולים בדרך כלל להקל על הדיכאון ולעזור למטופל להגיע להתאמה יותר טובה. הלב

אין הוא מתפקד מבחינת עיסוקו הרגיל. אין הוא ממלא תפקיד של מנהיג וראשימפלגה, ובימים האחרונים של כהונתו כראשיהממשלה גם לא מילא למעשה את תפקידו זה. היה קשה להשיג אף את חתימתו על מיסמכים שהיה עליו לחתום עליהם.
הוא לא הלך לאזכרת רעייתו, עליזה, שאליה היה קשור בקשר מונוגמו מוחלט במשך כמעט חמישים שנה.

האדם היחיד הנמצא בסביבתו הוא בתו לאה, המטפלת בו והמאכילה אותו כשאינה בעבודה. לאה עצמה סבלה לא-פעם ממצבידיכאון קשים ביותר, ואף היתה בשל כך בטיפול ובאישפוז. במידה פחותה באים אל בגין בנו, בנימין, ובתו השנייה, חסיה. אין הוא רואה את נכדיו. מזכירו, יחיאל קדישאי, מבקר אצלו פעם-פעמיים בשבוע, ולפעמים בא אליו גם דן מרדור, מזכיריהממשלה, שהתחבב עליו בזמן האחרון.

כל אלה לא הצליחו להוציא אותו מדיכאונו ומאדישותו, אף שהתמצצו ככל יכולתם להביא לכך שיתעניין במשהו, ושיקבל לפחות אישים מרכזיים, כגון נשיאהמדינה.
"לא ידוע אם בגין איכל די צורכו. בשנה האחרונה הראוי את מקורביו בסירובו לאכול בראוי, כשהוא מתלונן על חוסרתיאבון מוחלט. זהו סימפטום חשוב.
הסיפורים כאילו הוא מסרב לעזוב את ביתו בשל מחלת-עור כלשהי הם בגדר שקרים וזריית חול בעיני הציבור. אילו היתה זאת הסיבה, היה בגין יכול לתפקד במלוא המרץ בין ארבעת כתלי ביתו. לאור תמונה זו — מהו מצבו האמיתי של בגין?"

דיכאון נברוטי

פסיכיאטר חייב ששאל על כך אמר, כזהירות: "על פני הרברים (ומבלי לקבוע מסמרות, בלי בריקה אישית יסודית) הסימנים מעידים על דיכאון נברוטי."
מה זה דיכאון נברוטי?"

יש הרבה מצבים שונים של דיכאון. הדיכאון הוא תופעה האופיינית למצבים שונים, כדרגות-חומרה שונות, והוא יכול לנבוע מסיבות שונות. לכל אדם יש רגעים של דיכאון, מי יותר ומי פחות, ויכולות להיות לכך סיבות נורמליות לגמרי. מה טיבו ומה מקורו של הדיכאון שממנו סובל מנחם בגין? דיכאון נברוטי (או "דיכאון תגובתי"), הוא מצב פחות חמור מאשר דיכאון שהוא בגדר מחלת-נפש. בספר הסטנדרטי של ג'יימס קולמן, פסיכולוגיה לא-נורמלית והחיים המודרניים, מוגדרת "תגובה דיכאונית נברוטית" כך:

"...המטופל מגיב על מצבימתח מסויימים במידה בלתי-רגילה של עצבות ודיכאון, ולעיתים קרובות אין הוא חוזר למצב הנורמלי אחרי תקופת-זמן סבירה.
"אף שמצבים כאלה יכולים להימשך שבועות, ואף חודשים, הם מתפורים לבסוף. במיקרים מסויימים נשאר מצבירוח מדוכא כלשהו, אחרי חלוף הסימפטומים החמורים יותר.

"הסימפטומים: ההופעה הכוללית של המטופל היא של דיכאון. חוסר-מרץ ועצבות. באופן טיפוסי יש רמה גבוהה של חרדה ודאגה, יחד עם פעילות מופחתת, ירידה בביטחון העצמי, צימצום בהתעניינות ואובדן כללי של יוזמה.
"המטופל מתלונן, בדרך כלל, על קושי בריכוז, אף כי תהליכי-המחשבה הרגילים שלו אינם מואטים. לעיתים קרובות הוא מתקשה להירדם, ובמצע הלילה הוא עלול להתעורר ללא יכולת להירדם מחדש. במיקרים רבים יש לו תופעות סומאטיות, הרגשתמתח, חוסר-מנוחה ועויינות כלשהי כלפי הסביבה. "הסימפטומים של האדם הסובל מדיכאון נברוטי מקשים על ביצוע עבודת יומו, אך אינם הופכים את הרבר לבלתי-אפשרי. עיקר הקושי שלו טמון באי-יכולתו להתרכז, וכן ברמה ירודה יותר של פעילות ויוזמה.

"ואולם במיקרים חמורים ביותר של דיכאון תגובתי יכול המטופל להיות בלתי-שישיר לעבודה, ועלול לשבת לבדו, כשהוא בוהה בחלל בחוסר-תיקוה, כשהוא מסוגל לראות רק את הצר הקודר של החיים. במיקרים כאלה, יתכן מאוד שהוא זקוק לאישפוז למען טיפול מתאים וכדי להגן עליו מפני התאבדות אפשרית."
פעילות ויוזמה.

בתקופת-האבל על עליזה : בגין בהלוויית לסקוב